

De Inquiriis.

are Accidens in ens, e nouem Præntia Accidens: qd diuisio n̄ ē inordinata.
 * Dist. Maiore. *Præntia* mediatur *Præntia*. *Præntia* *Præntia*; n̄ mediatur *Præntia*, & *Præntia*. *Præntia*
 uicium .n. est, qd̄ simpliciter n̄ medium; quia conijci prius, quoniam
 inferiora; Analogum uero est medium. *Præntia* quia conijci n̄ possunt
 p̄fecte ab inferioribus, n̄ est prius uel. *Præntia*: qd̄ Præntia Accidens
 uero n̄ possunt p̄fecte conijci nisi conijciat Accidens saltem conijci.
 Totum uero; et deo Accidens s̄ illiḡ in deo s̄ qd̄ nouem Præntia; qd̄
 est primum Trāns essentiali in clusum in omnibz.

2. Natur aliquid, quod n̄ est substantia, nec Accidens: qd̄
 diuisio n̄ est adæquata. Probo *Præntia* quia n̄ est ille, quo Accidens s̄ *Præntia*
 charistia conijciat extra Subtū, est ens: et n̄ n̄ est Subtū, quia idem significatum
 Quantitate, q̄ est Accidens: sicut n̄ est Accidens, quia est extra Subtū; imo
 est ē frātes Accidens existendi in Subtū: qd̄ datur aliquid, qd̄ n̄ sit Subtū
 tantia, nec Accidens. *Præntia*, talem n̄m (si datur) ē Accidens, & in hanc
 aptitudine n̄ Accidens, cum qd̄, it̄ significati; sicut alioq̄ ratione s̄ n̄
 in hanc. Idem d̄ est de Actione conijci, q̄ Accidens in hanc extra
 Subtū, si n̄ admittat talis modus.

3. Actio creatiua est ens: et n̄ ē Substantia nec
 Accidens: qd̄ datur aliquid ens, quod n̄ continetur sub illis membris. Probo
Præntia; In primis n̄ est Subtū, quia ponitur in Præntia *Præntia*: Deinde non est
 Accidens, cum n̄ sit in Subtū *Præntia* enim ē p̄ductio ex nihilo, atq̄ qd̄
 esse aliter independens à Subtū: qd̄ diuisio n̄ est adæquata. *Præntia* Actio enim
 esse Accidens n̄ intrinsecum, sed extrinsecum, & habet Subtū, qd̄ datur
 extrinsecū, nempe Deum creatorem. Nam duplex datur Accidens; alterū
 Physicum, qd̄ intrinsecū requirit Subtū in hanc; alterū Logicum, quod
 extrinsecū non requirit Subtū. Denominatiōis: talis est actio, q̄ non constituit
 Prædicamentum, nisi prout datur agens extrinsecū.

Art. 29

Explicat definitio Substantia

Substantia uero. Sumpta abstrahens a Præntia, et n̄ Præntia datur de h̄;
 I. neq̄ in hunc modum. Subtū est ens n̄ existens in alio, Des̄, ens, cui p̄
 setur

Cap. 4. Quast. 1^a

lectur consistere in dependente a Subto inhesionis. Quae definitio est descriptiva, quia tenet per proprietatem necessariam existendi in alio, quod est proprietas Subtia. De definitione possibilis; Subtia est ens potest existens, id est, cui debet existentia per se. Quae existentia per se est ipsi differentia essentialis, quod simul cum ente in eo constituit Substantiam: vel est proprietas emanans ab ipsa Subtia. Unde patet, definitio esse bonam, quia sufficienter declarat quidditatem Subtia; sed non essentialem; quia Substantia est entitas simplex, quae non potest essentialiter definiri, cum non habeat verum genus, et speciem; nam ens non est genus, et illud per se vel est proprietas, vel non est vera differentia: habet autem sibi annexam negationem dependentiam, per quam Substantia fit independens a subto inhesionis.

Obijciat 1°. Dantur multae Subtia, quae non existunt per se, sed in alijs, quod definitio non valet in alijs Subtijs. In primis, quia secundae Subtia existunt in primis, nisi in campo, nisi in materia, nisi in supposito: quod non existunt per se. Quod non valet, id est, quod non est, quia istae Subtia non sunt in alijs, ut in subto inhesionis, quod regere debet, ut non existens per se, nisi in Subtia. Sed in primis, ut in subto prioris; nisi in campo, ut pars illius componentis; in materia, ut in subto inferioris, cum quod faciunt unum per se; nisi in supposito, ut pars ipsius suppositi, quod componitur ex substantia, et ex ipsa natura.

2° Accidentia sive characteristica existunt per se: siquidem non inveniuntur in alijs, sed in se ipsis. Quod, haec Accidentia esse distincta ex subto, cum apta sunt ad dependentiam ab ipso supposito: at in Subtia natura valet per se tam in materia, quam in parte, quod dantur in Accidentibus, quod quod distincta generantur ex subto, adhuc inveniuntur apta ad dependentiam, quod quod non inveniuntur accidentalia.

At vult solent definiri Subtia, ens per se substantia, et continens ad integritatem rei per se substantia. Et comprehendit omnia Subtia, tam completa, ut homo, quam incompleta, ut anima Subtia, quae hoc facit ad discernendum ab Accidentibus: nam in Subtia integritate, et completate alijam Subtiam per se substantiam, ut Subtia, et omnia in materia, et in parte: Accidentia vero supponant illam constitutam in suo: ut relati Creatoris supponit Deum creatorem; alibi Petrum existentem.

Art 3°

Explicatio definitio Accidentis.

Accidens dicitur, id est, quod est in alio nisi ut pars; ut sit autem sensum ab eo, in quo valet si non requirit. Definitio habet tres partes. 1^a Id, quod est in aliquo, id est, apte, ponit se in se.

De Substantia.

Non uti pars 1, dicitur, ut sit aut seorsim, et c. ponunt to. Dicit. Per primam, intelligitur
mij cendi perfectus etialis, q. fia accidentalij e in Subto. Per illam rejicitur modo cendi,
q. totum e in partibus; effus in ca, dem in se ipso, Dicit in spatio imaginario, d. in Sum-
Ris, et dicitur in Deo; q. hoc n. de p. mis p. mis coniales fia accidentaria.

2a parte uti pars 1. sij cat, Accid. n. e. p. m. Subti, in q. d. p. e.
aliquas entis p. se; ut si e. d. s. r. a. r. o. i. s. seu e. e. n. t. i. a. a. Subto. P. h. o. n. e. r. e. j. i. c. i. t. u. r. m. i. s. q. p. a. r. t. e. s.
s. e. i. n. t. o. p. e. r. s. e. q. d. c. o. m. p. o. n. u. n. t. ; e. t. i. f. i. a. S. u. b. t. i. l. i. s. e. t. i. n. m. i. s. ; q. u. o. t. e. n. s. i. t. p. a. r. t. e. s. m. i. s. ; f. a. c. i. t. t. a. m.
m. o. r. e. a. m. i. l. l. a. u. n. a. m. p. e. r. s. e. 3a p. a. r. t. e. u. t. s. i. t. a. u. t. s. e. o. r. s. i. m. ; e. t. c. s. i. j. c. a. t. A. c. c. i. d. e. n. t. i. a. s. h. a. p. t. e. m. a. t. e.
e. s. s. e. s. e. p. a. r. a. t. u. m. a. S. u. b. t. o. P. e. r. i. q. u. o. r. e. j. i. c. i. t. u. r. m. i. s. ; p. e. r. q. u. o. r. e. s. e. i. s. s. u. n. t. i. n. t. o. ; e. t. e. p. o. r. e. v. a. l. e. ; s. i.
n. D. i. p. o. n. a. t. u. r. e. m. i. n. s. p. a. t. i. o. i. m. a. g. i. n. a. r. i. o. d. u. r. a. b. i. t. a. l. i. q. u. i. d. a. ; s. i. b. i. n. s. i. t. l. u. s. ; e. t. p. o. r. e. v. a. l. e.
P. a. r. t. i. c. i. l. i. s. e. t. m. i. s. s. i. q. d. e. s. i. j. i. n. m. u. n. d. o. ; i. n. q. n. e. i. e. t. ; s. i. i. l. l. u. m. i. n. m. i. s. t. u. m. r. e. d. i. g. a. t.

Ex his colligitur, q. d. accid. non separari in Accid. ; i. e. in sp. s. i. a. d. i. c. t. a. ; e.
t. i. d. u. m. e. i. u. s. p. e. s. ; s. i. p. e. r. s. e. ; e. t. m. i. s. ; q. d. s. i. b. i. ; S. i. a. u. t. i. s. e. i. a. ; e. t. i. n. h. a. e. r. e. n. t. i. a. ; m. e. d. i. a. n. t. e. q. d. A. c. c. i. d. e. n. t. i. a.
l. o. n. e. e. x. i. t. ; q. u. a. e. i. n. h. a. e. r. e. n. t. i. a. d. u. p. l. e. x. e. t. ; a. l. t. e. r. a. p. a. r. t. e. ; q. d. A. c. c. i. d. e. n. t. i. a. m. a. t. i. a. u. n. i. v. e. r. s. i. s. S. u. b. t. i. l. i. s. ; a. l. t. e. r. a. r. e.
g. i. n. a. ; q. d. m. i. A. c. c. i. d. e. n. t. i. a. l. e. p. o. r. e. i. p. s. o. s. S. u. b. t. o. n. a. n. t. i. a. S. u. b. t. i. l. i. s. ; U. t. A. r. t. i. o. ; U. t. i. b. i. T. e. m. a. l. i. a. e. t.
i. n. t. r. i. n. e. c. a. ; q. l. e. m. t. u. t. a. l. i. o. U. t. ; a. l. i. a. e. x. t. r. i. n. e. c. a. ; s. e. u. d. e. n. o. m. i. n. e. i. s. ; q. d. i. p. s. e. m. q. u. o. m. t. e. t. A. c. t. i. o. n. i. a. a. g. e. n. t. i. s.

Quaeritur quid sit inherere? R. ut aliud esse, qm. pendere ab aliquo in fi-
son. et condonari n. faciendo cum illo unum per se, s. p. accion. ut Accid. tibus coit. Un colligitur qd
dm. sit de defio Accid. tibus: n. n. tradit per inhererem, est deservina, quia inhererem est propri-
etas Accid. tibus. Si ut tradit per ens in coit. q. p. p. a. l. i. a. r. e. m. m. i. s. e. i. n. d. e. n. t. i. i. n. a. l. i. o. ; t. e. m. q. m. d. i. v. i. a. m. ; n.
e. t. e. s. t. i. a. l. i. s. ; s. i. m. u. l. t. u. m. a. c. c. i. d. e. n. t. i. a. l. i. s. ; a. t. d. i. c. t. u. m. e. d. e. S. u. b. t. i. l. i. a. a. r. t. s. u. p. e. r. i. o. r. i.

Obj. 1. Creaturae de in illud vno, n. uti p. s. illius: est n. ab illo sepa-
rari n. possunt: q. de fia coit abis a defio. R. q. d. e. i. a. s. e. i. v. i. e. i. n. m. o. n. d. e. i. n. a. o. b. t. i. n. a. n. n. u. e. r. o.
v. a. l. i. t. o. r. m. o. s. a. u. t. l. i. q. u. i. m. u. r. d. e. e. x. t. r. i. n. e. c. a. l. i. s. 2a. A. c. t. i. o. t. r. a. n. s. i. e. n. s. s. e. p. a. r. a. t. a. a. b. a. g. e. n. t. e.
l. u. s. a. l. o. c. a. t. o. ; a. i. s. a. e. x. t. r. i. n. e. c. a. ; q. d. d. e. f. i. o. n. e. i. n. c. o. i. t. e. i. b. u. s. R. q. d. a. g. e. n. t. i. a. e. e. S. u. b. t. i. l. i. u. m. ; a. l. t. e. r. u. m. i. n. h. e. r. e.
s. o. i. s. i. n. t. r. i. n. e. c. a. ; a. l. t. e. r. u. m. d. e. n. o. i. s. e. x. t. r. i. n. e. c. a. ; s. i. q. d. i. p. s. e. m. f. a. c. i. a. d. e. n. o. i. a. n. t. S. u. b. t. i. l. i. u. m. e. x.
t. r. i. n. e. c. a. ; e. t. s. i. t. s. u. b. h. a. e. r. e. n. t. i. a. s. e. A. c. c. i. d. e. n. t. i. a. m. a. t. i. a. l. i. s. ; e. t. i. n. i. l. l. a. m. n. e. s. e. p. a. r. a. t. a.
t. a. b. i. l. l. i. s. ; p. e. r. i. n. h. a. e. r. e. n. t. i. a. m. u. o. i. n. t. r. i. n. e. c. a. m. s. i. i. n. i. l. l. i. s. S. u. b. t. i. l. i. s. ; q. e. x. t. r. i. n. e. c. a. a. f. f. i. u. n. t.

3a. Accid. tibus coia, U. t. a. l. b. o. e. s. t. i. n. h. a. e. p. a. p. y. r. o. ; e. t. e. x. t. r. i. n. e. c. a.
i. n. o. y. g. n. o. ; q. d. s. e. e. x. S. u. b. t. i. l. i. u. m. R. q. d. a. l. b. e. m. i. n. c. o. i. t. ; p. u. t. e. s. t. i. d. e. n. t. i. f. i. c. a. t. a. c. u. m. h. a. e. a. l.
b. e. p. a. p. y. r. i. ; n. e. i. v. i. e. e. x. i. l. l. a. m. ; p. u. t. u. e. s. t. i. d. e. n. t. i. f. i. c. a. t. a. c. u. m. a. l. b. e. o. y. g. n. i. e. t.
i. a. m. n. o. n. e. i. v. i. e. e. x. i. l. l. a. m. : U. n. d. e. n. u. s. i. q. m. p. o. t. e. s. t. e. i. v. i. e. s. e. p. a. r. a. t. a. a. S. u. b. t. o. l. i. s. ; s. i.
n. o. n. m. u. l. t. o. s. i. n. f. o. r. u. m. p. o. t. e. s. t. e. s. s. e. i. n. m. u. l. t. i. s. S. u. b. t. i. l. i. s. i. n. t. e. r. s. e. d. i. s. t. i. n. c. t. i. s. ; s. i. c. u. t. e. t.
S. u. b. t. i. l. i. a.

Quaestio secunda.

Substantia communes existunt in multis inferioribus.

4. Accientia hois sunt in illo, tamquam in subto: et tñ illo mortuo, Accientia spūalia, v.g. illius, manent in aīa, Accientia corporalia manent in corpore: qđ subtraherent subto. Op, hoim cō subto de-
 monitōis, et mediatur; aīam vō cō subto in hoīs Accientia spūalia, corpus māhūm: vñ licet mortuo hōi mutet subto densis; n̄ mutat subto in hoīs, s̄ cōd Accientia inhaerent in subto, vñq; a morte inhaerēt.

S. Odor est Accidens: et mutat nōhōr subto, qđ ex formis diffundit in aīam: qđ Accidens pot̄ cōscissim ab illo, in q̄ inest. Op, odor est pro-
 ducit ab alio dore, sicut lux; et diffundit a corpore odorifero in habitu eius corpo-
 ris; et in p̄ib; subtilibus tenuioribus: et in corpus odoratum paulatim mi-
 nuit, et corrugat. Unde n̄ mutat subto, sed sit cum subto transfertur ab
 uno to in aliud. Multa Accia n̄ inhaerent p̄hōrīam a se distam; v.g. vbi
 et Relāo: qđ falsa ē dōfō Accientium. Op, haec Accia inhaerent neg. dōfō de ipsis.

Quaestio 2a

De diuōe Entis in decem Prānta.

Art. 1.

Quid sit Entis Prādicamentale?

Antes dicitur Entis completum in decem Prānta. Prāntum vō est, Id qđ de aliquo
 prānti. Vel est nōhōr dōfō alicuius hoīs summi ratiō, et aīō, qđ sub ipso st.
 Dōfō (nōhōr dōfō) n̄ qđ ea nō rei distinguant grās superiores ab infōib; nec
 qđ in rerum nō dōfō talis dōfō frātr absq; opōe illius: s̄ quia d. nō oriem
 p̄dunt Prānta a cōtib; cōtib; ad minus eōis. Vñ Prāntum dicit de frā-
 trā nōhōr om̄i vñ nōis superiores, et infōis, connotando ipsas nōis. Quōd Relāo ex
 p̄e superioris ē Relāo vñ ad partia, et ex parte infōis relāo partium ad vñ.

Quaerit diuōe Entis Prāntalis in decem Prānta sic inniata?

Op, cō inniata ex p̄e Subto; qđ in illam, et Entis Prāntale nō mediāt: ex p̄e
 vero aliorum Prāntōr n̄ esse inniata, qđ in illa, et Entis Prāntale mediāt
 Acciō Prāntale in eōi. Cum tñ hoc Acciō sit Allegum pot̄ diuōe simpli
 diuōe inniata; qđ nō inniata vñm p̄e Entis, et nouem Prānta Accidentium.

Ut aliqd sit Entis Prāntale, requirit dōfō condōis; hōr ex p̄e
 vñq;

De Substantia

Uox, quinq; ca p̄i rōs. 1ª conditio est, ut uox sit una s̄m r̄ijōem forma
 lem, dicit, ut r̄ijcat unam rōm. Per hanc r̄ijōem *Equiuoca*, & *Alloga*. 2^a
 conditio, ut uox sit simplex; id est, ut illi r̄iat unus tm̄ cōitus. Per hanc r̄ijōem
 uox complexa, ut animal rōte, & orationes, t̄e s̄nt im̄p̄e, ut m̄ti. 3^a, ut au-
 mōdat̄e r̄ijant; d̄i r̄ijando Sub̄tiam in concreto, Accid̄s in Abstracto. De
 Substantia p̄b̄, q̄a Sub̄tia ponit̄ in Pr̄iōto pro ut ē per se Subsistens, & p̄p̄t̄e
 completa in suo gr̄e. D̄m̄ in Conr̄o r̄ijcat̄ ut per se Subsistens, & completa in Gr̄a
 b̄ie: q̄ō r̄ in concreto d̄t̄ poni. Probo M̄i, q̄a in Conr̄o declar̄at̄ compositio, q̄m̄
 Sub̄tia h̄et ex n̄a, & Sub̄tia: q̄ō ita r̄ijcatur completa

Obj. 1°. Per Art̄em res ponunt̄ in Pr̄iōto s̄m̄ etiam: d̄ Sub̄
 tia in abstracto r̄ijcat̄ s̄m̄ etiam: q̄ō in abstracto d̄t̄ poni. R̄. D̄m̄ n̄ exclud̄. à Pr̄iō
 to etiam t̄ Sub̄tiam, q̄ō tr̄is complet̄, & p̄f̄iōm Sub̄tiam: d̄ r̄ijcatur res an̄ autem etiam
 an̄ ponit̄ in Pr̄iōto s̄m̄ etiam possibilem, s̄ q̄ concipi r̄um etiam & Sub̄tia possible.

Obj. 2°. N̄a Sub̄tial̄ absq; Sub̄tia aut̄ ead̄ completum in gr̄e n̄a:
 q̄ō ita ponit̄ in Pr̄iōto. R̄. N̄. Cōm; q̄a Sub̄tia, cum sit ens p̄f̄iōm d̄bet poni
 s̄m̄ ē p̄f̄ell̄: cum ū ē completum in gr̄e Subsistent̄ sit p̄f̄ell̄, q̄m̄ in gr̄e n̄a,
 d̄t̄ poni complet̄ Subsistens; id est cum suo t̄io, cum quo facit unum p̄ se; sicut
 color res ponunt̄ cum suis t̄io; Uq; linea cum puncto, & cetera. Sub̄tia uō non
 conuenit 1° singl̄ib; s̄ cōib; s̄ r̄ōi illorum cōit̄ singularib;.

Quod Auidens d̄at̄ poni in abstracto p̄b̄, q̄a Pr̄iōto inuenta
 s̄t ad distinguend̄as r̄er̄um n̄as: s̄t si Accid̄s ponat̄ in Pr̄iōto in concreto, confundit̄
 cum Sub̄tia, & cum Sub̄to: q̄ō d̄t̄ poni in abstracto. P̄. M̄i; q̄a Conr̄o supponunt̄ p̄ Sub̄
 tis, Uq; album pro cyano: q̄ō tam f̄ia, quam Sub̄tum confundit̄ p̄ n̄m̄ Concretum.

Obj. 1°. Pr̄iōto inuenta s̄t ad r̄ijcand̄as r̄er̄um n̄as: s̄t n̄a Accid̄s;
 melius r̄ijcitur in concreto, q̄m̄ in abstracto: q̄ō in concreto ponenda est. P̄. M̄i; q̄a Accid̄s
 d̄icit orn̄m̄ et̄iālem ad Sub̄tum: s̄t h̄c ordo melius r̄ijcatur, & explicatur in Conr̄o, q̄m̄
 in abstracto: q̄ō ita d̄t̄ p̄cip̄i. Probo M̄i; quia Conr̄o n̄ solum ostendit̄ Accid̄s p̄t̄i
 um Sub̄tum: q̄ō explicat̄ orn̄m̄ Accid̄s ad Sub̄tum. R̄. N̄. M̄i. N̄ō est, quia Pr̄iōto
 inuenta s̄nt p̄m̄o ad distinguend̄as r̄er̄um n̄as s̄m̄ se, ut cognoscant̄: unde Auidens
 melius explicatur in abstracto, quia ita sumit̄ s̄m̄ suam p̄t̄tam r̄ōem, dist̄m̄ à Sub̄to;
 in concreto aut̄ sumit̄, ut connotat̄ aliam n̄am: s̄t est confusio.

Inclab̄is. Accid̄s p̄iōt̄ in concreto d̄t̄ Sub̄tia: q̄ō in con
 creto d̄t̄ poni in Pr̄iōto. R̄. Cōm; q̄a m̄d̄as c̄andi Accid̄s in Sub̄tia est in abs-
 tracto

Quaestio secunda

tracto; neq; enim album est in cygno, id albi: tñ uo pñio fiat in conito, cum ea fundatñ in mō eēdi, vsq; ult^o iudicatio est i nōa talem modum esse nō, qui est in abstracto. Inst. 2^a. Artes in ultimis q̄tuor Præntis Accētium vsq; est nōib; conitū, n̄ abstrū: q̄o in concreto, n̄ in abstrū orianda s̄ Prænta.

Q̄o, Artom potuisse conitū pabtrū, ut melius declararetur, q̄ in illis ponunt.

2^a. Ita se hēt in hœria ad Accētis, sicut Substia ad nām Substialem: s̄ nā Substiales potū in Prænto cum Substia: q̄o Accētis ponit cum in hœria. P̄ Ma; q̄a sicut Substia facit unum q̄ se cum nā ita in hœria cū Accētio.

Q̄o Ma; d̄ssa nō est, quia Substia ē trū, & complementum nā in ḡie Substia perfectā, & se Substia in hœria uō n̄ est complementum Accētis abstrū sumpti; sed tñ in ḡie Accētis in hœrentis: albi. n. absq; in hœria ē Accētis q̄ sum; nā uō Substiales s̄n Substia n̄ est ens completum in ḡie Substia perfecta. Ad p̄m.

Maiores Q̄o, Accētis in abstrū ē completum in ḡie entis Accidentalis, & in hœria n̄ facit unum q̄ se cum in hœria; sed in ḡie entis in abstrū, in q̄ ultimate completū ē in hœria: at uō Substia completū ē Substia in genere entis Substantialis; & in hœria facit unum q̄ se cum illa.

Inst: Substia in Substia est ens completum in ḡie nā Substiales; s̄ nā n̄ ponit in Prænto in Substia: q̄o tñ Accētis s̄n in hœria sit completum in ḡie nā Accidentalis, n̄ ponit in Prænto in hœria. Conf; quia sicut Substia n̄ pot ultimate exire in Substia, ita nec Accētis in hœria: q̄o eodē mō se hēt Substia, & Accētis.

Q̄o, tñ Substia, & Accētis in oib; s̄nt pares; ex ip̄o Accētis n̄ ē ponenda in concreto, quia n̄ s̄nt in ḡie vni se Accētis, & Substia; q̄o intendit in Præntis, ut evitetur confusio entium: Substia uō debent potius poni in concreto, sicutem ita significatur p̄fectis, cum sint in entis perfectioris q̄m Accētis.

Obj. 3^a. Accētis in abstracto s̄t entis incompleta: q̄o n̄ ponunt ita in Præntis. P̄ Ans; q̄a ea Accētis, & in hœria sit unum q̄ se: sed unum posse n̄ s̄t, n̄ ex oib; entib; incomptis: q̄o Accētis in abstrū est ens incomptum. Q̄o, nām Accētis ē completum in abstrū in ḡie entis ultimate: s̄ nā q̄o, & simpliciter in Prænti: & hoc nō ponit in Prænto; tñ alioq; in ḡie entis ultimate ea s̄nt co p̄cti per in hœria ad Substia; & s̄mpti sit ens existens ultimate: q̄a tñ ultimate exia Accētis dependet a Substia; ideo debet poni Accētis pro ut significat nā q̄ annulum a Substia, at est in abstracto.

Art. 2^a

De Substantia

Art. 20

Multiplicari conditiones Prædicales ex parte rerum.

Prima conditio est, ut sententia. Per se rejiciuntur negatæ, privatiæ, & signata. 2^a ut sententia rationalis. Rejicitur sententia rati^onis, ut sententia per se. Rejicitur illa, quæ non habent unam essentiam simplicem. 3^a ut sententia finita. Rejicitur ens simpliciter infinitum, sicut licet Deum. De hac conditio; quia in Prædicatis (ut constat ex illorum definitio) nec ponuntur quæ, & species, & genera, & hærentia: sed ens simpliciter infinitum neutrum istorum est: quod non ponitur in Prædicatis. 4^a ut sententia, quæ recipiuntur a diuisa hærentia: quod non est in finitè definitum, sicut infinitum nulla caret perfectio. Deinde in diuisa hærentia constantia non rejecta, & finita, et ex propria diuisa, & differentia, si est finita, non potest facere cum non finita aliquid infinitum. si est infinita, hujusmodi additio non finita ad comprehendendum indium: quod ens simpliciter infinitum non clauditur Prædicamento.

Obj. Si dicitur linea infinita longa, & infinita intensa, poneretur in Prædicato; sed est in diuisa Quantitatis, & Qualitatis: & tunc est infinita: quod infinitum ponitur in Prædicato. Resp. infinitum simpliciter clauditur a Prædicatis, non vero infinitum in quod; id est in aliquam diuisam, ut diuisam, extensivam, uel intensivam; quo modo illa quantitates, & qualitates essent infinita. Et licet extensio sit de essentia quantitatis; tamen maior, uel minor est illi accidentaria. Sicut intensio in Qualitatibus.

Secunda conditio est, ut sententia completa. 1^a quia quæ collocantur per se in Prædicatis, coiuntur in quæ summo: sed totum, & pars non coiuntur in quæ: quod non collocantur per se in aliquo Prædicato. 2^a ut sententia, quæ si aliquid quod coiuntur in unum, seu esset unum in totum, & eius partis, his includitur in toto, sed rati^o totius, iterum rati^o pars; quod est absurdum. 3^a ut per hanc partem rejiciuntur sententia completa, quæ non ponuntur in Prædicatis per se, sed reductiue, & rati^o completæ.

Quæritur quid sit ens incompletum? Resp. ens incompletum uel esse Physicum, ut materia, & forma, partes integrantes, & illarum uniones; uel Motum; ut diuisa, essentia, & Substantia. Item alia entia sunt incompleta quoad seipsum, ut pars omnium generum, ut pars aquæ, quæ dum sunt in toto, sunt incompletæ; separate uero sunt entia completa, & Prædicatum ingrediuntur. Et licet separate hiant aptum ad comprehendendam aquam, ea aptum est negiua, non positiua; quod requirit ad ens incompletum quod nomen. Unde per hanc partem rejiciuntur et diuisa tam coiuntur, quæ indiuiduantes.

Quæritur.

Quaestio secunda.

Quaeritur etiam sit ens completum. Ipse ens completum tunc dicitur
 quod est, vel commune; si single est, quod non uenit in completum. Ad hoc ens est per se
 ut Petrus, hoc albedo. Hoc est, quod tunc uenit in completum Metam, semper prout
 in quod de single concreto; ut quod est per se, quod conueniunt a b. illa, ut per se. Iam
 est tota. Sub quodam tota in in formam. Dicitur tunc tunc in per se et multum cum ge
 nere, tunc componant totum; per illud tunc conueniunt ut per se. Ad hoc centes.
 ad hoc enim est proprium per se, Subsistit uero proprium totum; et in est quod gra. et
 per se est tota; dicitur uero per se. Dicitur autem cordis huiusmodi huiusmodi continetur.

Vox una, et simplici rebus conueniunt locandis.

Entia, per se, finita, realia, tota.

Art. 39

Colliguntur decem Prædicamenta.

Prædicamenta decem, nec plura, nec pauciora. Prout dicitur in Decem modis eandem, et prædicamenta
 de de Substantia, quod est ultimum, et principale Substantium eorum, que aliquid po
 sunt coire. Nam quiddam dicitur, et prædicamentum de Substantia, et prædicamentum est illud, et accidens
 taliter: si essentia, et Substantia, et constituit primum Prædicamentum. Si accedat, et in ha
 ret in intensione, et extensione: si in intensione, et per omnem ad aliud, et est Relatio; et ablu
 te: et hoc per se sequitur modum, et est Quantitas; et finem, et est Qualitas. Si extrin
 sic, et est in omni ad primum actiuam, et est Actio; uel ad passiuam, et est Passio.
 Vel in omni ad mensuram, et hoc est mensura Quantitatis abstracte, et est Ubi,
 uel Quantitatis certo modo, et est Situs: uel mensura temporis, et est Duratio.
 Si nullo ex his modis se habet, et est extrinseca tunc tenent, et est Habitus.

Nota 1^a. Quantitas ideo dicitur, sequitur modum, et Qualitas finem; quod
 Quantitas inseparabiliter sequitur modum, et non reperitur, nisi in rebus materialibus: Quali
 tas uero semper comitatur finem, siue finem actus, siue per se existat extra ma
 teriam. Licet aliqui multa qualitates corporeas dixerint in materia, et tunc Quantitas, et
 plurima qualitates oriantur ab essentia totius compositi: ut traditur in libro de Genera
 tione. Nota 2^a. Sex aliter Prædicamenta dicitur finem extrinseca, non quod omnia in intensione
 non inhereant. Cuius Habitus oppositum opinantur Compositum; et quia non nisi in uol
 untate omnem ad extrinsecum, quod affiunt Substantiam per omnem ad extrinsecum.

Alio modo colliguntur Prædicamenta a Scotio in hunc modum. Omne
 ens per se habet esse per se, et est Substantia; in alio, et est Accidens. Hoc uel requiritur, ut
 Substantia habeat esse, et illud communicet, et est Actio, et Passio: Inquiritur, ut
 conseruetur

De Substantia

conseruari in esse: & hoc uel ut dispositio rem conseruans, uel eius substantiam conseruans: si ut dispositio conseruans, uel e inuana, & inana: si inuana, & requiritur in materia, ut eius partes localiter distinguat, & est Quantitas; uel uocet finis alii uel, & est Qualitas: si ut dispositio inana, est Habitudo. Si sequitur multitudinem, uel est respectuum; & est Relatio; si absolum; & hoc uel est in eandem in materia & in alio, & est Ubi; uel certo modo; & est Situs, uel essendi in tempore, & est Quantitas, seu Duratio.

Art. 4°

Impugnatur numerus Præsentium

Aduertendum prius, Accidens Præsentiale præ assignatis octo conditionibus, requirere duas. Prima, ut habeat rationem finis aduentis subiectum: hoc enim postulat præteritum proprie accidentale: alioquin si quilibet conuinctio, & denotatio sufficeret, etiam præteritum indirecta, & præteritum non efficienter Præsentia; quod est falsum. 2^a conditio est, ut eandem unius Præsentis nec partialiter, nec totaliter contineat denominationem alterius: quia Præsentia sunt prima diuisa, & nullum præteritum ad aliud. His præteritis

Ubi: 2^a Cælitatis eadem efficienter, & eadem materialiter conditum sunt duo Præsentia, Actus, & Passio; quæ sunt eadem efficienter, finaliter, & acceptanter constituta sunt tria, & contra tria conueniunt Præsentia. Apud Cælitatem; quæ cælitatis efficienter, & materialiter præcedunt ualenter a causis, illas quoque ualenter denotant: at uero cælitatis eadem finaliter, & acceptanter non denotant per modum finis aduentis, & in præteritis ualenter; si quidem præcedunt tamen indirecte, et Metaphorice ab ipsiis, siue eiciant, siue non eiciant. Deinde cælitatis eadem finaliter non denotat primam Substantiam; sed uel primam Substantiam, quæ est incompleta; & accidentalem. Præsentia uero desumuntur ex modo præteriti de prima Substantia, & illam denotant. Uero cælitatis materialiter, quæ est Passio, denotat totum completum.

3^a Ubi, seu locus denominat locatum, & locans; & huius uestitum, & questionem. Situs situatum, & sitans; Duratio durans, & efficiens durare: si hæc de nominibus passiuè sumptis efficiunt totidem Præsentia: quæ aliter efficiuntur. Apud Cælitatem, quæ hæc finis non dicunt diuisas rationes, aut denominationes; sed unam tantum diuiso modo significatam; abstracte scilicet, & conuise. Et enim si comparatus cum subiecto faciat ipsum locatum; in se tantum præteritis sumptis de locans. Et sic de alijs. Inst. Actus, & Passio efficiunt diuersa Præsentia: si tamen est eadem entitas diuersi modo significatam; quæ sit uero. Respondit. Mihi. A eadem entitate materia, Cuius finis, & Negati: at uero locans est idem forma liter, uel com parati ad locum, uel ad locatum: Semper

Questio secunda.

Semper enim denominat eodem modo.

3. Alique denominationes extrinseca efficiunt Prænta: qđ et hæc denominationes extrinseca sūt amatum, cognitum, et similes, prout extrinseca denominationes obiecto, efficiunt nova Prænta. Prout etiam; quia Prænta efficiunt Prænta, habent illas duas conditiones supra p̄t̄; actuandi scilicet dicitur: sed ut denominationes obiecto, tamquam hęc, in eis feruntur; et uō tamquam Substa, q̄ actuunt. Prænta n̄ respiciunt tam primam Substa. Quia autem sumuntur per omnem ad Substa, pertinent ad Præntum qualitatis, et Passionis, et Actionis. Unde si quilibet denominationis extrinseca sufficit ad constituendum Præntum, Prænta efficiunt duo, unum per omnem ad Substa, in quo est; alterum per omnem ad triam, ad quem referuntur.

Cap. quintum.

De Substantia.

Habet tres partes; in prima diuiditur Substantia in primam, et secundam. Prima est, que nec est in Subto, nec de Subto dicitur. Secundæ sunt Gen̄a, et Sp̄s, in quibus insunt prima. In secunda parte dicitur primas Substias esse magis Substias quam secundas; et ex secundis Species infimas esse magis Substias, quæ Gen̄a; quia magis accedunt ad primas: primas uō esse equaliter Substantias. In tertia parte enumerat sex attributa Substia, de quibus dicitur alibi in tertia, articulo primo.

Questio 1^a

De essẽ Substia Præntalis.

Art. 1°

Explicat falsam rãõ Substia Præntalis.

Rãõ falsæ cuiusq̄ rei duplex est, 1ª obiectiua, q̄ de rei essẽ; altera mentalis, q̄ est definitio ipsius rei. Prima reperitur in diuinitate, siue Simplicia sūt, siue compositum: siue Substantiale, sicut Accidentiale; quia nullum est qđ n̄ habeat propriam essẽ. Definitio

Quaestio prima. Art. 1°

Defin. in essentiali dicitur solum in entibus simplicibus, et sic: Descriptiva autem dicitur in
entibus, quamvis simplicibus, ut in Deo, et Græcis summis: de quibus etiam for-
matur proprius conceptus.

Item Substantia Præcisa sic dicitur: Est ens per se subsistens, et
dest. Est ens Præcisa, cui coit existere independenter ab eo Subto, s. in se, sine
inherentiis, sicut a supposito alieno. Definitio n. est essentialis, quia n. constat per se Græcis, et Præcisam,
quod in nulla Græcis summo dicitur. Partia 1. Pars 1. dicitur Præcisa, ponitur lo. Græcis; reliqua
lo. Præcisam: Partia 1. per se 1. significat etiam Substantia per se, quoniam nec Substantia inha-
ret, nec in se aliam. Per 1. Substantia 1. itaque, dicitur Substantia Præcisa, sicut Substantia,
compositum quod aliud est, quoniam Substantia, seu Supposititas. Quod ut melius intelligatur.

Notandum est, verbum 1. Substantia 1. tribus modis accipi; 1. modo per se
per se independenter a Subto inherentiis, quoniam tenet omnes Substantia, licet imperfectissima. 2.
per se etiam per se entis Substantialis complete independenter a Subto inherentiis, ut dicitur in Petri.
3. per se quodam modo Substantialis, qui appellatur Substantia, seu personalitas, seu Supposititas, et sic
potestis; et est trius Substantialis n. e, quoniam illa facit unum per se, et quoniam illa subsistit in-
dependenter a supposito alieno; atque hic dicitur Substantia Præcisa. Illud autem notandum est,
Substantia in se exercito per se concurrens singularibus, in se signato naturalis com-
muni, seu secundis Substantiis.

Obj. 1. Subsistere est proprium Suppositorum: 2. Substantia n. se Supposita:
quod n. subsistunt. Petri, quoniam Suppositum est independens: 2. Substantia coeunt dependentes a primis
quod se se Supposita. Quod 2. Substantia subsistere, et esse Supposita, et dependentes a primis in se signato, et ex-
ercito, quod proprie coit primis. Inst. 1. Non dicitur Substantia, et Suppositum in se dicitur dicitur: quod 2.
Substantia neque in se signato subsistunt. Petri Ans: Substantia coit ex dicitur singularibus: sed
dicitur n. coeunt Uniuersale: quod neque subsistit. Quod dicitur Ans, et eius p. b. e. m. Nam Substantia
prius coit n. coit, quam singularibus: et dicitur dicitur Subsistentis abstractis singularibus, quod coeunt dicitur.

Inst. 2. Suppositum est incoicabile secundum dicitur Substantia coeunt primis:
quod n. sunt Supposita. Quod, Suppositum est incoicabile alteri tantum in se, sicut per se totum, aut ut
facit Subto; n. uo tamquam Suppositum in se, et illud: quod modo 2. Substantia coeunt primis. Obj.
2. Substantia n. coit dicitur Substantia Præcisa, quod est ens incompositum: et sic per se subsistit ex se
per se: quod n. coit dicitur dicitur. Quod etiam votum ex se per se Subsistentis incompositum, et Substantiam
quam, et uo Substantia Præcisa subsistit per se Substantiam completam, et totalem.

Art. 2°

Quaedam sit Græcis summum huius Præcisi?

Prænt, esse Substantiam completam, & finitam cōm corporali, & spūali; corruptibili, et incorruptibili. Prænt, quæ quæ summum est illud, quæ supra se n̄ h̄t aliud, & præntur Uniuoca de illis, quæ sub ipso continentur: Prænt Substantia hoc mō sumpta ita se habet: quæ quæ summum. Constat, quia aliois, & h̄itates corporales, et spūales; corruptibiles, & incorruptibiles; n̄ales, & supern̄ales cōiunt Uniuoca in actione, uel qualitate in cōi: quæ quæ Substantia conuenient in Substantia in communi.

Prænt series huius Prænti ita constituitur; Substantia quæ quæ summum dividitur in corpoream, & spūalem, hæc in uarias spūum classes. Corporalis dividitur in Substantiam corruptibilem, & incorruptibilem: hæc in uarias Cælorum n̄as, & in m̄am primam. Corruptibilis in uiuentem, & n̄ uiuentem: hæc in singulas n̄ uiuentium spūes. Uiuens dividitur in sensiuum, & uergetiuum: hæc in uarios arborum, fructuum, & herbarum orn̄es. Sensiuum, seu animal diuiditur in acta perfecta, & imperfecta; quæ subdividuntur in aëria, aquatica, et terrestria; & singula in uarias auium, piscium, & ferrestrium Species.

Obij: Substantia cōiunt sumpta, & proprie creata, & in creata: quæ quæ est quæ quæ summum huius Prænti. Rō, uia Axioma, n̄ uia. Dices: Si Substantia in fita n̄ cōiunt cōiunt fita, esset, quæ illi repugnat cōmpio Metæ: Prænt cōmpio Metæ n̄ repugnat deo, quæ fita per sua: quæ quæ cōiunt uia. Prænt, quæ illi, & h̄itates quæ Metæ ex spūa, & attributis; & persona diuina constituitur ex essetia, & n̄ h̄itates: Prænt hæc cōmpio cōiunt p̄tium: quæ quæ cōmpio Metæ n̄ repugnat Substantia in fita. Rō, Substantia in fita n̄ repugnat cōm cōmpioem illualem; Prænt illam, & est in quæ, & Prænt: nam quæ cōm non imitantur per se cōm diuina; & h̄itates, & Prænt per se cōm Generum, n̄ h̄itates finitæ in essetia: Prænt deo repugnat. Prænt omne singula Uniuoca contentum, sub alijs quæ cōi pot h̄itates alia similia in n̄a: ad p̄tibus esse plures Prænt nati sumis aduersatur.

2. Per Antem, corruptibile, & incorruptibile diuinit quæ: quæ Substantia n̄ cōiunt quæ quæ illas. Rō, dist. Antem; Prænt quæ, Præntali, N̄ h̄itates, Physio, Cōiunt est in cōmpioe Physica habent m̄am diuina spūes, in uia in quæ Metæ, seu Prænto. Prænt Antem ita sunt autem puri, ut non demittant cōmpioem ex quæ, & Prænt: quæ quæ n̄ ponuntur in hoc Prænto. Prænt probat ex D. Th. arista, quæ quæ desumuntur ex n̄a, Prænt uia ex Prænt: Prænt Antem n̄ h̄itates m̄am, & Prænt: quæ quæ negat quæ, & Prænt. Rō, D. Th. arista, & quæ quæ; & Prænt D. Th. tot arista, m̄am cōi h̄itates quæ, Prænt uia Prænt: n̄ uia arista quæ, & Prænt solum variubus quæ m̄am, & Prænt: atque h̄itates spūalia n̄ h̄itates quæ, & Prænt.

3. Quæ quæ summum huius Prænti dicitur cōi simplex Metæ: Prænt Corpus in cōi est Metæ simplex: quæ quæ erit quæ quæ summum. Prænt Metæ, quæ in corpore n̄ h̄itates h̄itates, & Prænt, ex quæ, cōmpioem. Rō, D. Th. arista; nam corpus primam, & Prænt, cōmpioem Metæ ex quæ, & Prænt: Unde n̄ est simplex Metaphysica, Prænt cōmpioem. Prænt uia notabilis, quæ quæ desumuntur ex sola n̄a, nec Prænt ex sola Prænt: Prænt tam Genus, quam Prænt differentia sumuntur ex tota entitate Physica corporis. Sicut Genera, & Prænt

Accidentium sumuntur ex causa illorum in Physica.

5° Idem genus n̄ potest esse essentialiter compositum, & incompositum: sicut dicitur in corpore materialiter compositum, & materia, & forma: quod n̄ potest esse in spiritu sine compositione. Quod, cum quod n̄ potest esse factum compositum & incompositum; ut dicitur, non nullum esse incoiens, quod ut genus, qui abstractat a compositum, & non compositum; sicut in illo compositum, & non in illo. Similitudo accidit in omnibus generibus.

Quaestio 2^a

Subiecta recte dividantur in primam, & secundam.

Art. 1°

Proponitur, & refutatur varia sententia.

Prima sententia docet, hinc n̄ fieri divisionem, sed enumerationem eorum quae spectant ad Praesentia Subiecta. Respondeo, quod Artes comparat primam, & secundam Subiectam cum forma, quam sic capiunt. Sed talis comparatio n̄ fit, nisi ubi res, quae dividantur aliquid esse: sicut dicitur in 1° aliquid esse. Unde Superius, & inferius n̄ possunt coire in aliquo reo utriusque rei: sed 2^a Subiecta sunt Superius, & Inferius: quod n̄ possunt coire in aliquo reo, quod sic dividantur. Quod n̄ conveniunt in aliquo rei essentiali, & Uno; sicut in Accidentali, & Allegato. Quod cum n̄ dependat proprie a suis Allegatis, non sequitur, includi debet in aliquo illorum.

2^a sententia dicit, divisum dicitur dicitur esse Praesentia Subiecta Praesentia hinc in rei; in quibus dicitur coire oēs Praesentia Subiecta Praesentia. Respondeo, quod Artes autem, & Subiecta esse magis Subiecta, quam res; illa autem, quae coirent Univaria, n̄ recipiant magis, & minus. 3^a sententia dicit, divisionem esse subiecta in Accidia rei; dicitur primam Subiectam Praesentia Subiectum, & 2^{am} praesentium. Respondeo, quod 1^a Subiecta n̄ est magis Subiecta, quam 2^a praesentium.

4^a sententia dicit, dicitur Substantiam Praedicationalem, quae est compositum quoddam ex Subiecta, & conditio in Praesentia. Respondeo, quod 1^a sententia est Praesentia, quam 2^a. Sed apparet, dicitur etiam Subiecta composita in partes, & Artes. Respondeo, quod essentia Subiecta n̄ est magis praesentia in 1^a, quam in 2^a. Deinde secundum non est magis Unum, quam si sit partes. Praesentia talis dicitur n̄ est peculiaris huius Praesentia, sicut oia Praesentia possunt dicitur in suas essentias in partes, & Artes.

Art.

Art. 29.

Explicatur uera sententia.

Nomen Subie degenit ex duplici illi appropriato. Prima est, q̄ subsistit in se inde pendens à quibet sustentante. 2^a, q̄ a prima oritur, & q̄ substat Accidentibz sustentando illam, tamq̄ in ultimum subiectum. Notandum etiam est, posse unam formā esse Viā in se, Atlogā uō in nō, q̄ picipat: Ut album Viū in se; picipat uō Atlogē ab hoc albo, & ab hoc ligno; ab illo essentialiter, ab illo accidentaliter.

Dico 1° Primum huiusmodi est Subie Præiale in se, q̄ subsistit, & substat. Pr^o, q̄ Artes diuidit Subiam Præialem: Vnde tam 1°, q̄m 2° subsistit, & substat p se; illa in aū exnito, hæc in signato: q̄ hæc diuisio huiusmodi. Dico 2° Hæc diuisio est adæpta. Pr^o, q̄ in hoc Præto pennis ḡia, & Sp̄s, q̄ s̄nt Subia; ponunt et individua, quæ sunt primæ Substantia; & nulla alia datur: q̄ diuisio est adæpta.

Dico 3° Acciduiō est Uniūca in se; Atloga uō in nō picipandi. Pr^o, q̄ 2^a Subie d̄r ab Arte magis Subia, q̄m 2^a: D̄ ubi d̄r magis, & minus, dat̄ Atlogia: q̄ s̄nt picipat Atlogia. Vnde utraq̄ p̄rietas magis coit prima, q̄m 2^a; sed diuisio, quæ ita se h̄t, est Atloga; q̄ subsistere, & substat, q̄ in se s̄nt s̄nt Viæ, picipat Atlogia a 1°, & 2^a Subia, q̄m illarū picipat primario, ista uō secundario, d̄r in aū exnito. Sicut visibilitas in se est forma Uniūca; si uō Præto de homine, & de leuo, & Atloga in nō picipandi.

Dico 4° Primum est subsistere, & substat frat̄; s̄nt Subia in se, q̄ subsistit, & substat; ita ut sensus sit, Subian̄ q̄dam s̄nt Subsistunt, & Substant; q̄m 2°. Pr^o, q̄ diuisio est unum; subsistere uō, & substat s̄nt duo. 2°, q̄ Artes diuidit Subiam q̄ condit̄s extrinsecas: s̄nt hæc p̄rietas s̄nt extrinsecas: q̄ p̄ illas fit diuisio. Non diuidunt uō tales p̄rietas p̄riter sumptæ, q̄ frat̄ sumunt p̄rietas p̄rietas; quatenus uoluntant Substantiam: Artes uero diuidit ipsam Subiam Præialem. Vnde p̄rietas hæc diuisio est Subti in Accidentia; Analogia tamen.

Obj. 1° Membra diuisiōis d̄nt esse dista, Doppia in se: prima, & 2^a Subia nec opponunt, nec distinguunt: q̄ n̄ p̄iunt esse membra diuisiōis. Pr^o illi; q̄ n̄ distinguunt p̄t; q̄ 1°, & 2^a Subia s̄nt ead̄ res in se indistinctæ. Non

Questio secunda

non opponantur gbr, quia q opponuntur, n priam unum de alio: 2^a Subia priam de pri
mi: q n opponuntur. Q^d N^o Mi, quia 1^a, & 2^a Subia distinguuntur ualiter, eadem
no opponuntur: qd sufficit, ut frater sint oppa. Sicut multa alia, in qd datur i^o i^o
tm distinctio. Quae oppositio n impedit priam, ut patet in omnibz Universalibus,
quae priam de partibz, cum tamen sint in se opposita uirtutis.

2°. Vel hic diuidit Subia cois, & singlis: n primam: q dicitur
vel in se ipsam; n secundam q eandem rem; ergo 1^a Subia n pot diuidi in secundam: q
neutra diuidit. Q^d N^o Ma; nam hodiernum e Subia Prientali s^u s^u sumpta, ab
tra henta 1^a, & 2^a, & iaduers ad utramq; q public n ingredi Prientem, t^u illi cira
nt condies Prientalis; quia n est detriata, quo p^oterea requiritur. Vnde colliges,
q^d ter primam, & secundam Subiam Prientalis, & ari Subiam indeterminatem s^u s^u.

Art. 3°

Prima, & secunda Subia recte definiantur?

Prima Subia est id, qd n est in subto, ne de subto d^u. Id est Est pars Prientalis Subias,
qd n e in subto inhosiois, nec priam de alio inferiori essentia. Defio e descriptiua, quia
tradit q negotis, quae sunt proprietates consequentes, essiam Subia. Secundae Subiae
Defio, qd est, sub qd, insunt prima; id est, sub qd collocantur prima, tamq^m partia essentia.
Defio etiam e descriptiua, quia tradit per num secunda Subia ad primam, q est q
prietas Subia: q^muis alioqui sit essia V^o Israeliti. Varia nomina primae Subia
commodius in Metam relinquitur: possunt in rim uideri in Cursu.

Opp. 1° Vel inde fac primae Subia defio, 1^a Subia cois, uel in
tis, & aggregatum illarum: n cois, quia prima Subia est singlis; quia Phi n agunt
de singulari bz: n aggregatum, quia falso priam de Petro, e non est aggregatum
primarum Subiarum: qd n bn defio prima Subia. Q^d definiri primam Subia
omnibz communem, quae cum non p^ondat ad differentis singlis bz, n est 1^a Subia,
nec item e 1^a Prientalis eocrite, q^d signate: q^m in hoc su illam uocat Phi Subia
Prientalis; nam exente sola Subia detriata se Prientalis.

2°. Per Autem Indium uerum, U^o dam ho, q^d 1^a Subia,
q^d illi n oit defio; q^d quidam ho priam de multis: qd defio non uale tradit. N^o uer,
Indium uerum ae com p^ona p^ondens. L. supio dicta Artes no supposit Indium inde
triatem q detriato, U^o Petro. 3°. Homo contraly in Petro e 2ª Subia: q^d n est
Genes

De 1. Prædicamento Subie.

Prædicatio 1. Spis: qd 2a Subia n̄ bñ definit. Qd loim in Peria si sumas à parte rei, cā singtem, et primam Subiam: si concepiat p̄ illam ipsius d' d'ris p̄ ut extrinsecā tm applicat. Lira singte, è Spis, et 2a Subia unata p̄ dilla de autē p̄ dicatione.

2. Bona definitio debet tradi p̄ formam, im̄ qm̄ fit d' d'is: p̄ hāc d' d'is n̄ tradunt p̄ illas fias̄ subsistendi, et subsistendi: qd n̄ sunt bona. Qd n̄ Minorem, qd te p̄ dilla d' d'is n̄ tradunt explicitē, implicitē n̄ tradunt p̄ illas sub- sistendi, et subsistendi, qd definiunt p̄ conditōes fūndis, prima per negatōis ostendi, et p̄ rāndi: 2a p̄ relationem, factōis Gr̄is, et Spis, in qd fundat̄ illud subsistere saltem con comitantē. S. Prima Subia insuntia p̄ d' d'is secundis, et 2a in primis: ergo n̄ bñ d' d'is 2a Subia, illa, sub qd̄ inquit p̄ rāna. Qd, secundas Subias est essētia in primis, ut supra in infobz, primas uō esse in secundis, ut partes subiectæ in toto potentiali.

Quest. 3a

De attributis Subia Præntalis.

Artēs, numerat̄ ea attributa Subia. Primum n̄ cē in subeo; et p̄ rāna 2o mō, qd cōit et Subijs Præntalibz. Secundum, p̄ rāna 1a: n̄ cē p̄ rāna, qd cōit et d' d'is, et d' d'is cōitibus, et n̄ cōit primis Subijs. Tertium, significare hoc aliqd, destructōem p̄ existētem per se, et p̄ rāna primo mō, quia n̄ convenit omni, cum n̄ cōiat 2a Subijs. Quartum, n̄ hōre p̄ rāna: cōit ei n̄ soli, qd cōit et quantitati. Quintum, n̄ rāna magis, et minus: qd cōit ei, n̄ soli, cum cōiat et Subijs n̄ Præntalibz. Sextum, esse susceptivam p̄ rāna. Qd ut examine.

Notandum 1o, sub tum Accium cā duplex; unum ut quo, id est qd ita sustentat immediate Accia, ut cōtinentur ab alio subeo ut qd; et Quantitas sustentat Accia mēdia immediate, et ipsa sustentat à Subia. Alium sub tum ē ut quod, et n̄ sustentat ab alio subeo, sed sustentat oīa Accia. Notandum 2o, qd p̄ rāna cōntem n̄ posse 1. quod p̄ rāna, et qd aīum: quod p̄ rāna p̄ rāna prius cōitunt n̄ iis cōitibz, et rāna singtibz, et secundario cōitibus. Quod aīum uō, qd se cōngentes, prius cōitunt p̄ rāna d' d'is singtibz, et secundario cōitibus. Notandum 3o, contraria t̄ sumi p̄ rāna p̄ rāna pro Physicis, vel t̄ cōt et p̄ rāna, et p̄ rāna, ut in p̄ rāna accipiunt. Quibus possit.

Sic d' d'is: cē cōntem susceptivum p̄ rāna ut sub tum qd ultimam d' d'is p̄ rāna mō Subia Præntalis. P̄, qd oīs, et sola Subia Præntalis suscipit contraria hoc mō d' d'is: ergo hoc attributum est proprium illig. P̄, h̄is, qd suscipere p̄ rāna est pati nec p̄ rāna illa: sed pati ē proprium susceptivum: qd cum oīs, et sola substantia Præntalis sunt Suppā

Questio tertia.

Supra creata, sola illa possunt esse susceptiva contrariorum.

Objicies 1. Aia totis separata a corpore potest recipere friviam, & motum, odium, & amorem, & quod friviam: & tunc aia non est Substantia Præterita: quod non sola Substantia Præterita sunt susceptiva contrariorum. Respondetur, etiam separatam non suscipere friviam, ut substantiam ultimam. Tunc enim illa Acciditiam minime substantiam in aia: cum tamen illa sit pars compositi humani, semper habet respectum ad totum; et contra Acciditiam, quod in illa subsistentiam, ordinatur non ad totum, tamquam ad substantiam ultimam.

2. Quantitas sacra Eucharistia recipit friviam ut calorem, et frigus: quod non sola Præterita recipiunt friviam ut calorem. Respondetur, illam quantitatem suscipere friviam virtute, non virtute naturali: nam Quantitas susceptiva est substantiam, quo, et postulat substantiam quod ultimam quod Substantia, et ad hoc dicitur speciale omnem, et contra Acciditiam, quod in illa subsistentiam virtutem, et dicunt omnem ad substantiam, ad quod talis Quantitas ordinatur: autem Substantia est substantiam ultimam, et contraria.

3. Suscipere friviam est quod pati: sed omnium pati est proprium Substantiam singularem, non omnium: quod suscipere friviam non est Substantiam Præteritalibus omnibus. Probatur, quia omnia sunt pati, cuius est agere: sed agere est tamen singularem; sicut actio est suscipere: quod est pati. Respondetur, agere et pati, et suscipere friviam actuatur solum virtute primis Substantiam, et per illas secundis: potest enim ad agendum, et patiendum, et ad suscipienda friviam prius virtute ad Substantiam, et per illas primis. Sed secundis Substantiam agunt, et patiuntur in actu signato, prima in actu causato.

4. Calum est Substantia Præterita: et tamen suscipit friviam; quod est incommensurable: quod non omnia Substantia Præterita suscipit contraria. Respondetur, Calum non suscipit friviam solum Physicam, quia solum eandem qui spiritum modo est in Oriente, modo in Occidente: quod loca solum Physica, et late opponuntur.

Interdum: Si friviam solum late, et Substantia habet friviam: quia ignis Physice friviam agere, sicut ad inimicam destruitur: quod si sufficit proprio Physice, ut dicitur, Calum esse susceptivum friviam, eadem sufficit, ut dicitur, hinc friviam. Negatur illatio, quia tunc, et suscipere friviam illigere per se non virtute nec aliorum; aqua vero, et ignis contrariantur ad invicem ratione frigoris, et caloris, quod sunt qualitates friviam in virtute sui, quia una Substantia non potest friviam alteri; nam friviam est virtute subtili, in quo aliqua duo non compatiuntur vel in ipsa virtute, quod agendo mutuo se destrunt: Substantia vero nec in virtute, quia non in heret, nec agit per se immixtione in aliam, sed mediantibus Acciditibus.

Quares quomodo friviam proprie Substantiam ad suscipienda friviam, ab alia proprie, et virtute Substantiam Acciditibus? Respondetur, quia esse susceptivum friviam solum potest propria ad Acciditiam friviam; in virtute non est propria ad suscipienda omnia Acciditiam, ut friviam sunt, sicut non; et ad suscipienda propria est alia. Non tamen opus est, ut omnia Substantiam recipiat omnia contraria, sed aliqua.

Cap.

Quaestio prima

Caput sextum
De Quantitate

Hoc caput habet duas partes: in prima dividit Quantitas in continuam, et discretam: continua e, cuius partes communi aliquo termino copulantur: discretum e, cuius partes nullo communi tero copulantur. In secunda parte ponuntur tria Quantitatis attributa, de quibus quaestione 3^a.

Quaestio 1^a

De re ipsa Quantitatis.

Art. 1°

Consultantur dua priores sententiae.

Prima opinio est D. Th. avertit etiam Quantitatis consistere in eo quod Quantitas sit mensura Subiecti. P^o ex P^oo asserente, numerum, & omnem esse Quantitates, quia mensurantur. Sed P^ous ostendit Quantitatem esse propriam 2°, quia Species Quantitatis permanentis declaratur generis: Ut linea habet unam dimensionem, superficies duas, corpus tres. Quibus explicari Quantitatis proprietates: nam prius e Quantitatem esse extensam in mensurabilem.

2^a opinio etiam est D. Thoma, avertit, ratione Quantitatis consistere in eo quod sit divisibilis in partes infinitas. P^o ex P^oo: avertit, quia non recipitur in Quantitate prius, in divisibilitate. P^o, P^oum loquendum fuisse de proprietate. Deinde prius regnum in Quantitate per repletione loci, in divisibilitate.

Art. 2°

Proposuit, et per vera sententia.

Notandum prius est, quod dantur extensiones, prima e Quantitativa, quae respicit per se entitatem componentem, quarum una n est alia: sicut tales partes sunt confusa, sicut e mixta: haec extensio eil omni enti mixto; Ut caput Subiecti, quod n e manus, de qua se per omnem ad totumque per se unita, ordinate in se, Ut 1° 2°, 2° 3°: sicut e mixta sunt

De 2° Prænto Quantitatis.

Aut Subia, sine Quantitatis, sive Qualitatis. 3^a extensio est aptitudinalis p ordinem ad tum, i partes corporis quanti ita postalant visum tum, ut una sit apta ad expellendam aliam ab eod^o te; vel unum corpus ad expellendum aliud. 4^a est extensio actualis in loca; qz una pars aut^o excludit aliam ab eod^o te; Ut caput excludit collum.

3^a est essia Quantitatis n consistit in prima, nec in quarta extensi-
one, quia prima reperitur in Subia corporea, qz fiet p^o extensivas Subiales ex se; qz
proinde n p^ount illi tribui a Quantitate, qz est Accidens. 4^a pot^o tolli a corpore quan-
to; ut pot^o in Christo Domino in Eucharistia, ubi n fiet autem extensionem ad lo-
cum; sed n tot^o est totus in tota hostia, sed est totus e in p^oibus illius p^o, & indivisibi-
li. In 2^a extensioe constituunt multi etiam Quantitatis; sit tamen

Cl^a: Essia Quantitatis consistit in aptitud^o ext^o p ordi-
nem ad tum: & eius eff^o frater e reddere p^o Subia aptas ad occupandum tum,
excludendo aliud corpus. N^oi i^o aptis n illi qz alia fra neg^o. 2^a p^oina, in i
fundam n repugnata. P^o 2° Cl^a, quia essia rei consistit in illo, qd in illa e
prius: sed ratio aptalis ad tum e prior in Quantitate, saltem ex p^o Divia: qz in
illa consistit essia Quantitatis. Probo 3°, qz si daretur aliqd in Quantitate
prius, e^o ratio ad totum: sed ratio ad totum et rep^o in Subijs, e in Qualitate
tribus modis: qz aptalis ratio ad tum e prior

2^a Ratio aptalis ad tum e ratio oium oppietatum que
reperiunt in Quantitate: qz e essia Quantitatis. P^o 3°, qz ex hac ratioe sequ^o
quod ipsa Quantitas sit divisibilis, qz sit mensura Subia qd e. 3^a Subia
ex se i extensioe ad totum: qz n accipit a Quantitate hanc extensioem, sed aliam. Pro-
bo 4°, qz p^o Subia ex se sunt unita, & variata ab qz Quantitate; siquid e
sunt unita per uniones Subiales, Quantitatis i^o e Accidens. Deim tota Subia
supponit toti Quantitati, & parte parti, ut Subitum: qz ex se e extensa ad totum.
4^a Qualitates Materie sunt p^o unitas, & ordinatas in se: sed hoc n h^ont frater
a Quantitate; quia Quantitas e Subitum innumerum illarum, non vero forma: qz talis
eff^o frater n pot^o provenire a Quantitate.

Ultimo. Di^o pot^o conservare Subiam in Quantitate in eod^o te,
in q antea erat cum eod^o omne partium: qz Subia ex se e extensa p omnem ad totum;
siquid Di^o n pot^o supplere eff^o c^o frater, qz i^o Qualitates. Aliq^o dicunt, si
tra d^o d^o d^o Quantitate, vel fore ut p^o i^o se confundant, & in instanti rediga-
ntur ad ad punctum: vel si Subia maneat in eod^o spatio, qz fore ind^ovisi-
bilis